

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Svk/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4019200465
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Berthotyová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:4019200465.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: K. M., nar. XX.XX.XXXX, Y. V. XX, X., zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčíkom, advokátom, Farská 40, Nitra, IČO: 51 721 554, proti žalovanému: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava (pôvodne: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, Bratislava, IČO: 30 416 094), za účasti: 1/ MH Invest, s. r. o., (sťažovateľ), Mlynské Nivy 44/A, Bratislava, IČO: 36 724 530, zastúpeného JUDr. Allanom Böhmom, advokátom, Jesenského 2, Bratislava, IČO: 30 845 238, 2/ K. M., nar. XX. XX. XXXX, V. S. X, X., 3/ E. M., nar. XX.XX.XXXX, X. H. XX, X., 4/ H. M., nar. XX.XX.XXXX, X. H. XX, X., o správnej žalobe zo dňa 08.09.2019 proti rozhodnutiu žalovaného č. 12907/2019/SV/48457 zo dňa 07.06.2019, o kasačnej sťažnosti ďalšieho účastníka 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/103/2019-651 zo dňa 20. septembra 2022, takto

rozhodol:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietá.
- Žalobcovi priznáva proti ďalšiemu účastníkovi 1/ právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I. Konanie pred orgánmi verejnej správy

1. Spoločnosť MH Invest, s.r.o. (ďalej aj len „vyvlastiteľ“) podala dňa 20.07.2018 na Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky návrh na obmedzenie vlastníckeho práva do jedného roka vo vlastníctve žalobcu ako vyvlastňovaného k pozemku parc. č. KN-C p. č. XXXX/X, evidovaného na LV č. XXXX, katastrálne územie B., ako diel č. 1 vo výmere 2.223 m², podľa geometrického plánu č. 11/18 vyhotoveného spoločnosťou GEOMETRIA, s.r.o., autorizačne overený autorizovaným geodetom a kartografom A. O. H. dňa 10.04.2018.

2. Prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2018/031215-051 zo dňa 20.12.2018 rozhodol tak, že podľa § 13 ods. 2 písm. a), b) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o vyvlastňovaní“, resp. „zákon č. 282/2015 Z. z.“) sa podľa geometrického plánu č. 11/2018 vyhotoveného spoločnosťou GEOMETRIA, s.r.o., sa vo verejnom záujme obmedzuje vlastnícke právo k pozemku do 1 (jedného) roka vlastníkovi - žalobcovi - LV č. XXXX, parc. KN „C“ č. XXXX/X, orná pôda, celková výmera parcely 39.260 m², výmera dielu 2.223 m², diel č. 1, činiteľ 1, menovateľ 1, stavebný objekt SO A511.1 v prospech spoločnosti MH Invest s.r.o., na účel podľa § 4a zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov pre stavbu „Vybudovanie strategického parku“ k. ú. H., B., G., Z., B., O., E. v rozsahu stavebného objektu SO A511.1 Odvedenie dažďových vôd z retenčnej nádrže - stoka VA.

3. Okrem toho bolo určené, že pozemok možno užívať len na účel, na ktorý bolo obmedzené vlastnícke právo do jedného roka (§ 16 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní), t. j. na účel výstavby stavby v rozsahu stavebného objektu SO A511.1 Odvedenie dažďových vôd z retenčnej nádrže - stoka VA.
4. Dočasné obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku môže začať plynúť dňom začatia stavebných prác na predmetnej stavbe po právoplatnosti stavebného povolenia za účelom uskutočnenia predmetnej stavby na objekte SO A511.1 Odvedenie dažďových vôd z retenčnej nádrže - stoka VA a skončí dokončením prác. Dĺžka prác v danom úseku nesmie trvať dlhšie ako jeden rok. Začatie dočasného obmedzenia vlastníckeho práva do jedného roka oznámi vyvlastiteľ vlastníkovi - žalobcovi najneskôr 15 dní pred začatím využívania pozemku a ukončenie prác najneskôr 30 dní po ukončení prác.
5. Po skončení obmedzenia vlastníckeho práva uvedie vyvlastiteľ pozemok do pôvodného stavu a tak ho odovzdá vlastníkovi pozemku - žalobcovi.
6. Obmedzením vlastníckeho práva k časti pozemku KN-C p. č. XXXX/X, evidovanému na LV č. XXXX, k. ú. B., diel č. 1, nezanikajú vlastnícke práva k tomuto pozemku.
7. Následne boli uvedené námietky žalobcu a ich vyhodnotenie.
8. Podľa § 13 ods. 3 písm. a) zákona o vyvlastnení za obmedzenie vlastníckeho práva do jedného roka patrí vlastníkovi - žalobcovi náhrada vo výške 3.052,18 eur za rok za záber a podiel. Náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva do jedného roka k pozemku bola určená podľa § 4 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní znaleckým posudkom č. 51/2018, ktorý vyhotovila spoločnosť ÚEOS - Komercia, a.s.. Znalecký posudok bol vypracovaný podľa vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku.
9. Proti uvedenému rozhodnutiu podali žalobca, E. M., L. H. M. a K. M. H., odvolania, o ktorých rozhodol žalovaný rozhodnutím č. 12907/2019/SV/48457 zo dňa 07.06.2019 tak, že podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2018/031215-051 zo dňa 20. 12. 2018.
10. V odôvodnení žalovaný uviedol, že okresný úrad vykonal za účelom posúdenia existencie verejného záujmu náležité dokazovanie a rozhodnutie o vyvlastnení v časti týkajúcej sa existencie verejného záujmu presvedčivo odôvodnil, nakoľko je z neho zrejmé, prečo verejný záujem v danom prípade prevažuje nad súkromným záujmom vyvlastňovaného. Vzhľadom na uvedené žalovaný námietku žalobcu ohľadne absencie preukázania verejného záujmu vyhodnotil ako nedôvodnú.
11. K námietke žalobcu, že nebolo doložené právoplatné územné rozhodnutie v zmysle § 9 ods. 3 písm. g) a h) zákona o vyvlastňovaní žalovaný uviedol, že okresný úrad v danom prípade zohľadnil skutočnosť, že na predmetnú stavbu boli vydané Osvedčenia, čím bol vo vyvlastňovacom konaní preukázaný súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania podľa § 2 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní v spojení s § 4a ods. 1 zákona č. 175/1999 Z. z. Okrem toho dodal, že v danom prípade v zmysle § 4a ods. 1 zákona č. 175/1999 Z. z. právoplatné územné rozhodnutie nahrádza osvedčenie o významnej investícii, ktoré podľa § 3 ods. 4 zákona č. 175/1999 Z. z. vyvlastiteľ dokladá k návrhu na vyvlastnenie, preto aj túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.
12. Ohľadom námietky rozšírenia vyvlastnenia žalovaný uviedol, že takúto námietku možno použiť len v prípade, ak vyvlastnením dochádza k prechodu vlastníckeho práva k časti pozemku a vyvlastňovaný by tak nemohol užívať zostávajúcu časť pozemku. Vzhľadom na to, že v tomto konaní nešlo o prechod vlastníckeho práva ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok ostáva naďalej vo vlastníctve žalobcu nebolo možné v konaní o vyvlastnení túto námietku uplatniť. Žalovaný podotkol, že rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje. Nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí obmedzenie. Žalovaný preto aj túto námietku považoval za nedôvodnú.
13. Námietku žalobcu, že účastníci konania nemali možnosť vyjadriť sa k veci pred nestranným správnym orgánom sa javila ako účelová, nakoľko v spisovom materiáli okresného úradu sa nachádza zápisnica z ústneho pojednávania zo dňa 19.09.2018, v ktorej sú zachytené námietky účastníkov konania. V spisovom materiáli okresného úradu sa nachádzajú aj ďalšie písomnosti, ktoré svedčia o tom, že okresný úrad dal účastníkom konania dostatočný priestor uplatniť si svoje námietky a podávať pripomienky.
14. Ohľadom pochybenia pri aplikácii právneho predpisu vo vyvlastňovacom konaní žalovaný uviedol, že nakoľko do účinnosti zákona o vyvlastňovaní nedošlo k legislatívnej úprave procesu vyvlastnenia - zrušeniu štvrtej časti - vyvlastňovanie v stavebnom zákone, v zmysle právneho princípu lex posterior derogat legi priori platí, že ak existuje rozpor medzi ustanoveniami dvoch právnych predpisov rovnakej právnej sily, prednosť má neskorší, novší zákon.
15. K vzneseným námietkam predpojatosti proti viacerým zamestnancom okresného úradu konajúcim v danej veci, keď mal pochybnosti a výhrady k ich prítomnosti, resp. neprítomnosti a nimi vykonávaným

úkonom počas ústnych pojednávaní, žalovaný uviedol, že okresný úrad sa zákonným postupom zaoberal námietkou predpojatosti žalobcu vznesenou vo vyvlastňovacom konaní proti zamestnancovi okresného úradu A. X. F., preto žalovaný nemohol súhlasiť s tvrdením žalobcu, že v predmetnom vyvlastňovacom konaní konali a rozhodovali predpojatí a vylúčení zamestnanci okresného úradu. Okresný úrad sa zaoberal námietkami predpojatosti vznesenými odvolateľom proti zamestnancom okresného úradu, rozhodol o nich a v odôvodnení rozhodnutia vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil nedôvodnosť námietky predpojatosti.

16. S poukazom na § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní žalovaný zistil, že žalobca bol okresným úradom v oznámení o začatí vyvlastňovacieho konania zo dňa 23.07.2018 riadne poučený o možnosti uplatniť námietky proti vyvlastneniu najneskôr pri prerokovaní návrhu na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní a o dôsledku ich neuplatnenia. Ako vyplývalo zo spisového materiálu okresného úradu, žalobca využil svoje právo a v konaní pred prvostupňovým orgánom na ústnom pojednávaní uplatnil námietky proti vyvlastneniu a do konania na okresnom úrade aj po ústnom pojednávaní doložil dokumenty, podľa jeho názoru dôležité pre rozhodnutie, v ktorých opakovane uviedol námietky, ktoré už v konaní boli ním uplatnené. Žalovaný konštatoval, že okresný úrad sa všetkými námietkami náležite zaoberal, vo výroku rozhodnutia o nich rozhodol a v odôvodnení rozhodnutia s odvolaním sa na príslušné ustanovenia právneho predpisu ich dostatočne vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil. Skutočnosť, že žalobca nesúhlasí s tým, že okresný úrad niektoré námietky žalobcu zamietol ako nedôvodné a právne irelevantné, nebolo možné považovať za nedostatočné vysporiadanie sa s jeho námietkami.

17. Žalovaný nesúhlasil ani s tvrdením žalobcu, že konaním a rozhodnutím okresného úradu bol žalobca ukrátený na svojich základných ľudských právach a slobodách. Námietky žalobcu a vyjadrenia vyvlastniteľa a k nim opätovné vyjadrenia a ich vzájomná argumentácia účastníkov konania bola počas prvostupňového vyvlastňovacieho konania veľmi obsiahla a argumentačne sa často opakujúca, pričom bolo potrebné uviesť, že do odvolacieho konania doložil žalobca množstvo dokumentov na podporu svojich tvrdení, s ktorými sa v prvostupňovom konaní podrobne vysporiadal už okresný úrad v rozhodnutí o obmedzení vlastníckeho práva. Nešlo o žiadne nové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci obmedzenia vlastníckeho práva, nakoľko žalobca nebol so svojou argumentáciou úspešný v konaní na okresnom úrade, snažil sa tieto námietky opätovne uplatniť v odvolacom konaní. Žalovaný konštatoval, že sa podrobne oboznámil s dôvodmi odvolania, ako aj s dokumentami predloženými žalobcom v odvolacom konaní, pričom vzhľadom na žalobcom opakujúce sa tvrdenia zohľadnil výlučne tie, ktoré boli rozhodujúce pre posúdenie splnenia zákonných podmienok vyvlastnenia v zmysle zákona o vyvlastnení. Mal za to, že okresný úrad v predmetnom vyvlastňovacom konaní pri hodnotení dôkazov, na základe ktorých skúmal splnenie podmienok vyvlastnenia vychádzal zo zákonného rámca daného zákonom o vyvlastňovaní a zákonom č. 175/1999 Z. z., ktoré presne vymedzujú zákonné podmienky pre vyvlastnenie, a ktoré zároveň predstavujú hranicu voľnej úvahy správneho orgánu. Okresný úrad vykonával v predmetnom vyvlastňovacom konaní procesné úkony v súlade so zákonom o vyvlastňovaní a v lehotách, ktoré administratívne zvládol vzhľadom na množstvo námietok účastníkov konania a najmä ich rozsah, dokladanie dokumentov do konania účastníkmi konania a oboznamovanie účastníkov konania s týmito podkladmi pre rozhodnutie a ich následným vyhodnotením.

18. Žalovaný preskúmal vec v celom rozsahu, podrobne preskúmal formálnu aj vecnú stránku napadnutého rozhodnutia okresného úradu ako aj procesu, ktorý jeho vydaniu predchádzal a nakoľko nezistil nesúlad napadnutého rozhodnutia okresného úradu - jeho výrokovej alebo dôvodovej časti, so všeobecne záväznými predpismi, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

II. Konanie pred krajským súdom

19. Žalobca podal na Krajský súd v Nitre (ďalej len „správny súd“) všeobecnú správnu žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového rozhodnutia.

20. Žalobca v žalobe označil ďalších účastníkov a to 1/ MH Invest, s.r.o., 2/ K. M. H., 3/ E. M., 4/ H. M., 5/ E. K., v dôsledku čoho správny súd zaslal týmto účastníkom žalobu spolu s výzvou, aby sa k žalobe a jej prílohám vyjadrili s tým, že ak tak neurobia, správny súd môže konať ďalej.

21. Písomné vyjadrenie k žalobe podala spoločnosť MH Invest, s.r.o. a to podaním zo dňa 30. 12. 2019, navrhujúc súdu, aby žalobu zamietol podľa § 190 SSP.

22. Následne správny súd vyššie uvedených ďalších účastníkov konania pribral do konania uznesením č. k. 11S/103/2019-237 zo dňa 29.04.2020.

23. Podaním zo dňa 04. 09. 2020 sa účastníčka konania - E. K. výslovne vzdala svojho účasti v konaní. Žalovaný a aj ďalší účastník konania v 1/ rade sa vo svojich vyjadreniach k žalobe s jej žalobnými bodmi nestotožnili a navrhli žalobu zamietnuť.

24. Správny súd rozsudkom č. k. 11S/103/2019-651 zo dňa 20. septembra 2022 zrušil rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 12907/2019/SV/48457 zo dňa 07. 06.

2019 ako i rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2018/031215-051 zo dňa 20.12.2018 a vec vrátil Okresnému úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal proti žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Pribratým účastníkom konania súd právo na náhradu trov konania nepriznal.

25. Správny súd s poukazom na uplatnené žalobné body prioritne preskúmal, či žalobou napadnuté rozhodnutia vydali správne orgány, ktoré boli na to vecne príslušné a tiež tú skutočnosť, či správne orgány rozhodovali na základe účinného právneho predpisu.

26. Vecná príslušnosť správneho orgánu je upravená v § 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a určuje, ktorý typ (kategória) správneho orgánu koná a rozhoduje vo veci v prvom stupni. Správny poriadok nemá konkrétne ustanovenie o určení vecnej príslušnosti, ale odkazuje iba na osobitné zákony upravujúce jednotlivé úseky štátnej správy. Týmto zákonom v predmetnej veci (jedná sa o vyvlastňovacie konanie) je zákon č. 282/2015 Z. z., ktorý v § 7 ods. 1 určuje, že na konanie o vyvlastnení je príslušný okresný úrad v sídle kraja, v územnom obvode ktorého sa nachádza pozemok alebo stavba, o ktorej sa má konať, ak osobitný zákon neustanovuje inak. A v odseku 2 písmeno a) určuje, že Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veciach vyvlastnenia, v ktorých vo vyvlastňovacom konaní v prvom stupni koná okresný úrad v sídle kraja ako vyvlastňovací orgán, z uvedeného dôvodu bolo potrebné dospieť k záveru, že v správnom konaní rozhodovali vecne príslušné správne orgány.

27. V súvislosti s námietkou neúčinného právneho predpisu, správny súd ustálil, že podstatou sporu medzi účastníkmi je zákonnosť postupu orgánov rozhodujúcich o vyvlastnení v súvislosti s aplikáciou zák. č. 175/1999 Z. z. ako lex specialis na rozhodovanie vo veci náhrady za vyvlastňované pozemky, resp. na stanovenie rozsahu povinnosti aplikácie príslušných ustanovení stavebného zákona a zákona o vyvlastňovaní na rozhodovanie o náhrade za vyvlastnenie.

28. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžk/45/2019 z ktorého vyplynulo, že na konania o vyvlastnení, začaté po 30. 06. 2016 sa vzťahuje zákon č. 282/2015 Z. z., ktorý v zmysle zásady „lex posterior derogat legi priori“ nahrádza dovtedy aplikovanú právnu úpravu obsiahnutú v § 108 a nasl. stavebného zákona. S účinnosťou od 01.07.2016 je tak všeobecným predpisom o vyvlastňovaní zák. č. 282/2015 Z. z.

29. Pokiaľ teda zákon č. 175/1999 Z. z. v § 4a ods. 1 odkazuje na podpornú aplikáciu všeobecného predpisu o vyvlastňovaní, má tým na mysli práve zákon č. 282/2015 Z. z.

30. Správny súd uviedol, že konanie o vyvlastnení bolo začaté na základe návrhu zo dňa 20. 07. 2018, preto niet pochyb o tom, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky podľa § 19 zák. č. 282/2015 Z. z. na postup podľa stavebného zákona. Pokiaľ teda konkrétna otázka nie je upravená zákonom č. 175/1999 Z. z., správne orgány sú povinné postupovať v rámci právnej úpravy zák. č. 282/2015 Z. z., pričom v danom prípade tak učinili, preto námietku neúčinného právneho predpisu vyhodnotil ako nedôvodnú.

31. K námietkam týkajúcich sa nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí, správny súd uviedol, že nie je bez významu skutočnosť, že žalobca v zápisnici zo dňa 19.09.2018, zaznamenávajúcej priebeh ústneho pojednávania predložil ním objednaný znalecký posudok č. 153/2013. Zároveň trval na tom, že je vyvlastňovacie konanie extrémne nezákonné a jednoznačne mu takýto návrh na obmedzenie - vyvlastnenie marí jeho investície a zámery, a preto ak by tento návrh na vyvlastnenie bol zákonný, žiadal rozšíriť vyvlastnenie v rozsahu výmery uvedenej v jeho znaleckom posudku, z ktorého vyplývalo, že išlo o určenie hodnoty nehnuteľností pri prechode vlastníctva.

32. S uvedenou námietkou sa prvostupňový správny orgán vysporiadal s poukazom na § 4 ods. 1, 3, 4 zákona o vyvlastňovaní a odkázal žalobcu na súd. Následne žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že nevyhnutný rozsah je potrebné skúmať nielen z hľadiska rozsahu záberu nehnuteľnosti potrebnej na uskutočnenie účelu, na ktorý sa vyvlastňuje, ale aj z hľadiska intenzity zásahu. Žalovaný uviedol, že námietku rozšírenia vyvlastnenia možno použiť len v prípade, ak vyvlastnením dochádza k prechodu vlastníckeho práva k časti pozemku a vyvlastňovaný by tak nemohol užívať zostávajúcu časť pozemku. Vzhľadom na to, že v tomto konaní nešlo o prechod vlastníckeho práva, ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok ostáva naďalej vo vlastníctve žalobcu nebolo možné v konaní o vyvlastnení túto námietku uplatniť. Žalovaný podotkol, že rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje. Nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí obmedzenie. Žalovaný preto aj túto námietku považoval za nedôvodnú.

33. Vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu správny súd poukázal na § 2 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z., z ktorého vyplýva, že rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje. Nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie. Správne orgány síce správne podotkli, že nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie, avšak v žiadnom rozsahu svoju správnu úvahu nezdôvodnili. Rovnako tak sa nezaoberali ani tým, či žalobca na ústnom pojednávaní nepodal

návrh na prechod vlastníckeho práva a následne v tomto smere nedoplnili dokazovanie. Samotný poukaz na § 2 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. a skutočnosť, že nešlo o prechod vlastníckeho práva, ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok zostal vo vlastníctve žalobcu, nebolo možné považovať za dostatočné odôvodnenie, týkajúce sa obmedzenia vlastníckeho práva žalobcu. Podľa správneho súdu ako je aj zrejmé z citovaného zákonného ustanovenia, nie vždy obmedzenie vlastníckeho práva je priaznivejšie pre vyvlastňovaného ako jeho prechod, čo žalobca počas správneho, ako aj súdneho konania namietal, nakoľko poukazyval na nevyužitelnosť vyvlastňovaného pozemku.

34. Námietka týkajúca sa absencie preukázania obmedzenia vlastníckeho práva tak podľa názoru správneho súdu mohla ovplyvniť zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Okrem toho žalobca správne poukázal aj na to, že posúdenie verejného záujmu a jeho osvedčenie je jednou z podmienok, ktoré sú pre naplnenie vyvlastnenia nevyhnutné. V prípade vyvlastnenia, ak sa vo vyvlastňujúcom konaní verejný záujem jednoznačne, a teda bez akýchkoľvek pochybností nepreukáže a následne nezdôvodní nie je možné rozhodnúť o vyvlastnení. Správny súd v tejto súvislosti dal do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 323/2020-14, z ktorého vyplýva, že verejný záujem na vyvlastnení nehnuteľností musí byť správnym orgánom náležite skúmaný a odôvodnený. Osvedčenie vlády tvorí len podklad, z ktorého správny orgán vychádza pri svojich úvahách a osvojení si záveru o dôležitosti a všeobecnej prospešnosti vybudovania strategického parku, čo je posudzovaným účelom vyvlastnenia. Nemožno preto súhlasiť so žalobcom, že verejný záujem by bol stanovený vopred vládou, čím by bolo neoprávnené zasiahnuť do kompetencie správneho orgánu. Stanovenému účelu zodpovedá aj určenie nevyhnutného rozsahu vyvlastnenia, a teda odvíja sa od rozlohy zamýšľaného strategického parku, a nie od využitia pozemkov inými súkromnoprávnymi subjektmi (napr. Jaguar Land Rover) na základe následne uzavretých zmlúv. Čo sa však týkalo rozsahu vyvlastnenia, resp. obmedzenia vlastníckeho práva, v predmetnom prípade nie je zrejmé, tak z prvostupňového rozhodnutia, ako ani z druhostupňového rozhodnutia, prečo správne orgány považovali obmedzenie vlastníckeho práva za postačujúce. Uvedené zdôvodnenie správny súd nenašiel ani v žiadosti vyvlastniteľa. Preto správny súd mal za to, že v danom prípade nebola vôbec zohľadnená jednak individuálna ochrana vlastníckeho práva ako takého, kedy vlastníak predmetné rozšírenie vyvlastnenia sám navrhuje a zároveň na základe konkrétnych okolností daných v konkrétnom vyvlastňovacom konaní je potrebné zohľadniť, či zostatková hodnota, resp. účel užívania nehnuteľnosti pred a po vyvlastnení bude rovnaký. Predmetná správna úvaha tak v prvostupňovom rozhodnutí, ako aj v druhostupňovom rozhodnutí chýba a len samotný odkaz na ust. § 2 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. nemožno považovať za vysporiadanie sa s námietskami žalobcu v rozsahu, ktorý by zakladal možnosť preskúmania správnej úvahy tak žalovaného ako aj prvostupňového orgánu verejnej správy.

35. Podľa správneho súdu preukázanie existencie verejného záujmu na vyvlastnení a zároveň odôvodnenie rozsahu vyvlastnenia je skutkovým predpokladom pre možnosť vyvlastnenia. Z toho vyplýva, že ak vyvlastňovací orgán rozhodol o obmedzení vlastníckeho práva a žalovaný jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil, bolo jeho povinnosťou uviesť v rozhodnutí úvahy ohľadom preukázania účelnosti obmedzenia vlastníckeho práva a to nielen zo strany vyvlastniteľa, ale aj zo strany vyvlastňovaného, t. j. zaoberať sa námietskami vyvlastňovaného ohľadom ďalšieho využitia vyvlastňovanej nehnuteľnosti, možnosti vrátenia do pôvodného stavu, a pod. Keďže vo vyvlastňovacom rozhodnutí aj v rozhodnutí žalovaného bolo preukázanie obmedzenia vlastníckeho práva stotožnené s verejným záujmom a účelom vyvlastnenia, de facto vydané rozhodnutia neobsahujú žiadnu úvahu k preukázaniu dôvodnosti obmedzenia vlastníckeho práva, ktorú by bolo možné podrobiť preskúmaniu, čo spôsobuje ich nepreskúmateľnosť. Absentuje v nich akákoľvek skutková argumentácia, z ktorej by bolo možné správnou úvahou vyvodiť, že vzhľadom na konkrétne okolnosti v danej veci je daný rozsah, v ktorom došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, čo znamená, že rozhodnutia neobsahujú skutkové dôvody, o ktoré boli opreté rozhodovacie dôvody.

36. S poukazom na nezdôvodnenie rozsahu obmedzenia vlastníckeho práva, od ktorého sa následne odvíja výška priznanej náhrady, sa správny súd ďalej nezaoberal námietskami žalobcu, týkajúcimi sa primeranosti náhrady.

37. Okrem toho správny súd dodal, že námietky, ktoré žalobca vzniesol na pojednávaní v predmetnej veci ako novoty, bolo potrebné považovať za námietky uplatnené jednoznačne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie správnej žaloby, a preto sa s nimi správny súd nemohol zaoberať a posudzovať ich, ako ani na ne nemohol prihliadať podľa ust. § 62 ods. 1 v spojení s § 181 ods. 3 SSP.

III.

Konanie na kasačnom súde

38. Proti rozsudku správneho súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) a podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP ďalší účastník 1/ „sťažovateľ“), ktorý navrhol, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

39. K námietke nesprávneho právneho posúdenia bližšie uviedol, že:

má za to, že danom prípade správny súd nesprávne aplikoval právne normy, resp. nesprávne interpretoval tie právne normy, ktoré aplikoval pre právne posúdenie veci, čím sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia vec,

poukázal na ustanovenia § 2 ods. 3 a ods. 4 ako aj zákonný princíp uvedený v § 2 ods. 1 písm. a/ zákona o vyvlastňovaní, ktorý uvádza, že vyvlastnenie možno uskutočniť len v nevyhnutnej miere, je teda prelomený v prípadoch, ktoré uvádza § 2 ods. 3 a 4 zákona o vyvlastňovaní, v takých prípadoch pokiaľ si vyvlastňovaný výslovne uplatní námietku, že obmedzenie vlastníckeho práva je priaznivejšie, ako jeho prechod (námietka podľa § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní), resp. pokiaľ si uplatní námietku, že vyvlastnením časti pozemku by zostávajúcu časť pozemku mohol využívať len s neprimeranými ťažkosťami (námietka podľa § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní),

poukázal na to, že žalobca si žiadnu námietku, ktorá by sa týkala spôsobu vyvlastnenia neuplatnil, zdôraznil, že žalobca v rámci správneho konania ani na ústnom pojednávaní dňa 19.9.2018 ani neskôr v konaní (aj keď platí koncentračná zásada) nikdy neuviedol argument, že nesúhlasí s obmedzením vlastníckeho práva na jeden rok, pretože toto obmedzenie je pre neho nepriaznivejšie ako prechod vlastníckeho práva k pozemku na vyvlastniteľa,

na ústnom pojednávaní žalobca len žiadal rozšíriť vyvlastnenie v rozsahu výmery uvedenej v posudku, ktorý predložil do spisu, t. j. žiadal rozšíriť rozsah vyvlastnenia na celú výmeru parciel CKN č. XXXX/X (celá výmera parc. č. XXXX/X má výmeru 39.260 m², pričom obmedzenie vlastníckeho práva sa týkalo len časti parcely o výmere 2.223 m²). Dokonca v žalobe žalobca na stranách 14, 15 napáda len výšku náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva a vôbec neuvádza, že obmedzenie vlastníckeho práva je pre neho nepriaznivejšie ako strata vlastníckeho práva,

žalobca teda nikdy neuviedol, že navrhuje prechod vlastníctva obmedzenia, pretože toto riešenie je pre neho priaznivejšie. Námietka žalobcu teda smerovala k spôsobu vyvlastnenia,

námietal, že správny súd nesprávnym logickým postupom neprimerane rozšíril námietku žalobcu aj námietku týkajúcu sa spôsobu vyvlastnenia podľa § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, pričom tento svoj záver podložil tým, že zo znaleckého posudku, ktorý predložil žalobca vyplývalo, že išlo určenie hodnoty nehnuteľnosti pri prechode vlastníctva,

z predloženého znaleckého posudku si teda správny orgán nemohol vyvodiť, že žalobca vznáša námietku podľa § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní a teda, že napáda obmedzenie vlastníckeho práva na jeden rok ako pre neho nevýhodnejšie riešenie vyvlastnenia vo vzťahu k vlastníctvu. Logicky teda správny orgán v tomto smere ani nemohol doplniť dokazovanie a bližšie zdôvodňovať svoju správnu úvahu prečo považuje obmedzenie vlastníckeho práva za postačujúce,

správny orgán teda zvolil pre žalobcu priaznivejšie riešenie vyvlastnenia, pričom v neposlednom rade vychádzal z návrhu, ktorý mu predložil vyvlastiteľ.

40. K námietke nesprávneho procesného postupu súdu, zmätočnosti rozhodnutia a porušenie práva na spravodlivý proces bližšie uviedol:

vada rozhodnutia uvedená v § 440 ods. 1 písm. f) SSP sa považuje za vadu zmätočnosti, ak je rozhodnutie správneho súdu postihnuté niektorou z väd zmätočnosti, kasačný súd by mal takéto rozhodnutie zrušiť,

postup súdu, ktorým súd neúmerne rozšíril podanú námietku účastníka správneho konania, nemožno považovať za iný ako svojvoľný. Odôvodnenie, ktoré sa opiera o takýto svojvoľný postup súdu nie je možné považovať za zákonné a takýto postup súdu je nepredvídateľný, pretože pre budúce konania zakladá neúmernú požiadavku pre konajúce správne orgány, ktoré sa budú musieť vysporadúvať aj námietkami, ktoré neboli priamo prednesené, či už do zápisnice alebo písomným podaním. Správne orgány budú musieť hľadať potenciálne námietky v početných dokladoch, ktoré účastníci do konania zakladajú a podrobovať ich správnym úvahám v odôvodnení aj vtedy keď účastníci vôbec takúto námietku neuplatnia. Správne orgány teda v konaní budú musieť vychádzať nielen zo skutkového stavu, ktorý zo spisu vyplýva, ale aj zo skutočností, ktoré účastník konania potenciálne môže ale nemusí zamýšľať, teda zo skutkového stavu, ktorý potenciálne môže zo spisu vyplynúť,

z vyššie uvedeného je zrejmé, že postup súdu bol právne nesprávny a bol porušením práva na spravodlivý proces čo zakladá právo na podanie kasačnej sťažnosti aj v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP.

41. K procesným podmienkam správneho súdneho konania uviedol:

nesprávnosť a nezákonnosť napadnutého rozsudku je podľa sťažovateľa daná tým, že správny súd v rozpore so zákonom a ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu vec nesprávne právne posúdil. V danom prípade totiž neboli splnené podmienky pre súdny prieskum napadnutých rozhodnutí dotknutých orgánov verejnej správy, a teda správny súd mal v súlade s § 99 písm. g) SSP konanie zastaviť z dôvodu, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v § 99 písm. c) a d) SSP,

z obsahu správnej žaloby, ako i administratívneho spisu je zrejmé, že predmetom správnu žalobou napadnutého rozhodnutia prvostupňového stavebného orgánu, v odvolacom konaní potvrdeného aj rozhodnutím žalovaného orgánu, bolo rozhodnutie o obmedzení vlastníckeho práva žalobcu za účelom výstavby - stavby odvedenie dažďových vôd z retenčnej nádrže - stoka VA. Stavba mala začať najneskôr do 2 rokov od právoplatnosti rozhodnutia. Keďže rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.7.2019, právoplatnosť stavebného povolenia nastala 7.9.2020 a so stavebnými prácami sa začalo dňa 1.12.2020 je zrejmé, že právne účinky malo obmedzenie vlastníckeho práva len do 1.12.2021. Po uplynutí tejto doby teda rozhodnutie stratilo právne účinky,

nakoľko teda účinky prvostupňového rozhodnutia pominuli dňa 8.7.2020 a súčasne neboli splnené prípady uvedené v § 99 písm. c) a d) SSP, týmto dňom ex lege odpadol v priebehu správneho súdneho konania dôvod súdneho prieskumu napadnutých rozhodnutí stavebných orgánov, a práve z dôvodu ďalšej neexistencie zákonom vyžadovaných procesných podmienok,

rovnaký záver a právny názor pritom vyplýva aj z rozhodovacej praxe kasačného súdu (napr. z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.01.2018, sp. zn. 10Sžk/11/2016),

v tejto veci ide o prípad, keď v priebehu súdneho konania z dôvodu absencie procesných podmienok konania odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, a to v dôsledku uplynutia doby, na ktorú bolo vydané prvostupňové rozhodnutie. Súčasne nejde o prípad uvedený v § 99 písm. c) a d) SSP. V prejednávanej veci preto nastala skutočnosť, s ktorou Správny súdny poriadok v § 99 písm. g) viaže právny následok spočívajúci v povinnosti správneho súdu obligatórne takéto správne súdne konanie zastaviť, čo však krajský súd nerešpektoval, súdne konanie nezastavil napriek absencii procesných podmienok vo veci meritórne rozhodol tak, že obe napadnuté rozhodnutia stavebných orgánov zrušil. Tým správny súd nielenže vec nesprávne právne posúdil, ale postupoval aj rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu, pričom týmto jeho nesprávnym procesným postupom došlo k zásahu do ústavou chráneného práva účastníka (MH Invest, s.r.o.) na spravodlivý súdny proces,

nárok žalobcu totiž vyplýva z dotknutia jeho práv a ak tieto práva dotknuté nie sú - nárok zaniká. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 791/2013, v ktorom je uvedené: „I keď pre konajúci súd v správnom súdnictve je rozhodujúci stav, ktorý tu bol v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu, najvyšší súd nemohol neprihliadnuť na skutočnosť, že v čase jeho rozhodnutia, už nárok sťažovateľa zanikol“,

navyše, v danom prípade rozhodol správny súd odlišne od časti ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, v dôsledku čoho malo odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahovať aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu (§ 139 ods. 3 SSP). Keďže tak však správny súd svoj rozsudok neodôvodnil v súlade so zákonnými požiadavkami (§ 139 ods. 2 a týmto svojím nesprávnym procesným postupom zasiahol do práv účastníka MH Invest, s.r.o. do takej miery, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces,

sťažovateľ navrhol, aby kasačný rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

42. Žalovaný písomným podaním zo dňa 10.01.2023 oznámil správne súdu, že nadobudnutím účinnosti zákona č. 172/2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorými sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo dňa 1.1.2023 k zmene a kompetencií na úseku územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia, ktoré prešlo z Ministerstva dopravy a výstavby SR na nový ústredný orgán štátnej správy - na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR.

43. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa, žalobca navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú. Ďalej uviedol:

k námietke, že vo vyvlastňovacom konaní nepodal žalobca žiadnu námietku, ktorá by sa týkala spôsobu vyvlastnenia, keďže nikdy neuviedol argument, že nesúhlasí s obmedzením vlastníckeho práva na jeden rok a že nikdy neuviedol, že navrhuje prechod vlastníctva namiesto jeho obmedzenia, pretože toto riešenie je pre neho priaznivejšie a teda námietka mala smerovať k rozsahu vyvlastnenia a nie k spôsobu vyvlastnenia, žalobca uviedol, že sťažovateľ opomenul podstatný argument správneho súdu, ktorý bol dôležitým dôvodom na zrušenie administratívnych rozhodnutí, a to že správne orgány v tejto súvislosti v žiadnom rozsahu svoju správnu úvahu nezdôvodnili.

Má za to, že správny súd zákonne považoval napadnuté rozhodnutia za nesprávne z dôvodu ich arbitrárnosti teda nepreskúmateľnosti, keďže sa riadne nezaoberali tým, či žalobca na ústnom pojednávaní nepodal návrh na prechod vlastníckeho práva a následne v tomto smere nedoplnili dokazovanie, čím konali protiprávne. Správny súd tak riadne vyhodnotil postup správnych orgánov, ktoré za základ zdôvodnenia svojho rozhodovania vzali iba poukázanie na § 2 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. a výlučne len konštatovali, že nešlo o prechod vlastníckeho práva ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok zostal v jeho vlastníctve, čo však v súlade so záverom správneho súdu nie je možné považovať za dostatočné odôvodnenie, ktoré sa týka obmedzenia vlastníckeho práva. Neobstojí preto sťažnostný dôvod sťažovateľa, že v procese vyvlastňovacieho konania nenamietal, že nie vždy obmedzenie vlastníckeho práva je priaznivejšie ako jeho prechod, keďže aj správny súd riadne ustálil, že tieto okolnosti tak počas správneho, ako aj súdneho konania žalobca namietal a to s ohľadom na poukazovanie na nevyužiteľnosť vyvlastňovaného pozemku, k námietke sťažovateľa, že správny súd nesprávnym - logickým postupom neprímerane rozšíril námietku žalobcu aj o námietku týkajúcu sa spôsobu vyvlastnenia podľa § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, keď poukázal na to, že predložený dokument (v tomto prípade znalecký posudok) nenahrádza námietku, ktorú si účastník konania musí výslovne uplatniť v určitom časovom rámci uviedol, že už priamo v zápisnici z ústneho pojednávania zo dňa 19.09.2018 uvádzal nasledovné: „Predkladám mnou objednaný znalecký posudok č. 153/201 - a to z opatrnosti, ktorý ohodnocuje pozemky, ktoré sú zahrnuté v strategickom parku na sumu 33 700 000 € a jedná sa o pozemky v územnom pláne určené na bývanie do 6 n. p. s výmerou takmer 15 hektárov. Tieto svoje zámery mám od roku 2002 resp. 2007. Zároveň napriek tomu, že trvám na tom, že je vyvlastňovacie konanie extrémne nezákonné, takýto návrh na obmedzenie - vyvlastnenie zmaří moje investície a zámery, či už tým, že sú v nesúlade s územným plánom a preto ak by tento návrh na vyvlastnenie bol zákonný, čo rozporujem, by som žiadal a teda žiadam, rozšíriť vyvlastnenie v rozsahu výmery uvedeného v mnou predloženého znaleckého posudku č. 153/2017, to znamená z celej výmery parciel, ktoré sa v znaleckom posudku nachádzajú a v minimálne v uvedenej cene ohodnotením, t. j. v cene minimálne 33 700 000 € plus príslušná DPH v zmysle zákona o stavebných pozemkoch. Upozorňuje na to, že sa jedná o kompletne stavebné pozemky v zmysle platného územného plánu Mesta Nitra.“,

z tejto ním prednesenej námietky je evidentné, že jednoznačne žiadal rozšíriť vyvlastnenie vo vzťahu k celej výmere parciel, ktoré sa v predmetnom znaleckom posudku nachádzajú, a to za náhradu 33.700.000,-€. Určite teda nežiadal len obmedzenie vlastníctva, to by bolo v rozpore s rozumnou logikou, žiadať takú náhradu len za obmedzenie vlastníctva na obdobie jedného roka. Nikde vo svojom vyjadrení nehovorí nič o obmedzení vlastníctva, takže je preňho nepredstaviteľné, čo iné by sa dalo v rámci uvedenej prednesenej námietky pochopiť ako len to, že žiada rozšíriť vyvlastnenie na všetky dotknuté pozemky za náhradu v sume 33.700 000,-€ ,

táto námietka, však bola vo vyvlastňovacom rozhodnutí (viď str. 4) zamietnutá ako nedôvodná, bez bližšieho vysvetlenia/odôvodnenia. Uvedené rovnako uvádzal aj v podanom odvolaní voči vyvlastňovaciemu rozhodnutiu. Je teda zrejme že správny súd v kasačnou sťažnosťou napádanom rozsudku správne a logicky uchoпил danú otázku a účelové argumenty kasačného sťažovateľa na tomto nič nemenia,

s ohľadom na uvedené sa preto pridržiava názoru správneho súdu, že z týchto dôvodov je zjavné, že v napadnutých rozhodnutiach chýba správna úvaha a len samotný odkaz na § 2 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. nemožno považovať za vysporiadanie sa s jeho námietkami počas vyvlastňovacieho konania, v rozsahu ktorý by zakladal možnosť preskúmania správnej úvahy správnych orgánov, čo znamená, že napadnuté rozhodnutia neobsahujú žiadnu úvahu k preukázaniu dôvodnosti obmedzenia vlastníckeho práva ktorú by bolo možné podrobiť preskúmaniu, čo spôsobuje ich nepreskúmateľnosť, v napadnutých rozhodnutiach, v súlade s konštatovaním správneho súdu, tak absentuje akákoľvek skutková argumentácia, z ktorej by bolo možné správnu úvahou vyvodit', že vzhľadom na konkrétne okolnosti v danej veci je daný rozsah, v ktorom došlo k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva, čo znamená, že napadnuté rozhodnutia neobsahujú skutkové dôvody, o ktoré boli opreté rozhodovacie dôvody,

vzhľadom na uvedené argumenty nesúhlasí s námietkou sťažovateľa, že správny súd nesprávne posúdil to, že správne orgány si nemohli dopĺňať dokazovanie, keďže tonevyplývalo z jeho námietok,

k námietke sťažovateľa, že napadnuté rozhodnutie vyvlastňovacieho orgánu nadobudlo právoplatnosť dňa 8.7.2019, pričom právoplatnosť stavebného povolenia nastala dňa 07.09.2020 a so stavebnými prácami sa začalo dňa 01.12.2020, z čoho je podľa sťažovateľa zrejmé, že právne účinky malo obmedzenie vlastníckeho práva len do 01.12.2021 a teda po uplynutí tejto doby teda rozhodnutie podľa názoru sťažovateľa stratilo právne účinky a z tohto vyvodzuje potrebu aplikácie § 99 písm. g) SSP s poukazom na odpadnutie dôvodu na pokračovanie v konaní žalobca uviedol, že s takouto sťažnostnou námietkou nesúhlasí, keďže skutočnosť, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu stratilo účinnosť nemá žiadny vplyv na nutnosť posúdenia porušenia práv a oprávnených záujmov subjektu, ktorého sa dané rozhodnutie týka, teda do ktorého právneho postavenia zasiahlo, v tejto súvislosti žalobca poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžk/20/2020, kde je konštatované nasledovné: Predmetom preskúvanej činnosti správneho súdu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcov voči rozhodnutiu, ktorým boli títo vylúčení z vyvlastňovacieho konania. To znamená, že povinnosťou správneho súdu bolo vec meritórne prejednať a zaujať právne stanovisko k predmetu konania, teda či postup orgánov verejnej správy, keď vylúčil sťažovateľov z administratívneho konania bol, resp. nebol v súlade so zákonom a prečo. Skutočnosť či vyvlastňovacie konanie bolo alebo nebolo právoplatne skončené nemá v predmetnom prípade žiadnu právnu relevanciu na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného. Taktiež poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžk/5/2020 zo dňa 24.03.2020 a jeho konštatovanie: že bolo skončené kolaudačné konanie, v tomto prípade je právne irelevantné. Ú

lohou správneho súdu bolo zamerať sa na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia ako aj postupu žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu. To znamená, že jeho úlohou v konaní bolo zaoberať sa všetkými námietkami sťažovateľa uvedenými v žalobe, zaoberať sa jeho procesným postavením ako účastníka konania, a to bez ohľadu na to, či konanie, v ktorom sa tento účastník domáhal byť účastníkom konania, bolo ukončené alebo sa v ňom pokračuje. Nebolo úlohou správneho súdu v jeho prieskumnom konaní skúmať či bolo alebo nebolo ukončené kolaudačné konanie, nakoľko táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a táto otázka ani nebola a ani nemôže byť predmetom jeho súdneho prieskumu, z uvedeného vyplýva, že nesúhlasí ani s takýmto sťažnostným dôvodom sťažovateľa, že správny súd nemal preskúmať už „neúčinné“ administratívne rozhodnutie, poukázal na to, že „stratu účinkov“ napadnutého rozhodnutia je nutné posudzovať v komplexnej rovine, vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a aby mu priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

44. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa žalovaný uviedol, že sa stotožňuje s argumentáciou ďalšieho účastníka 1/ v kasačnej sťažnosti, že správny súd mal konanie uznesením zastaviť podľa § 99 písm. g) SSP, nakoľko odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d). Napadnutým rozhodnutím bolo dočasne obmedzené vlastnícke právo žalobcu na čas do jedného roka, pričom dočasné rozhodnutie mohlo začať plynúť dňom začatia stavebných prác po právoplatnosti stavebného povolenia na plánovanej stavbe. V danom prípade nastala právoplatnosť napadnutého rozhodnutia dňa 8.7.2019, právoplatnosť stavebného povolenia dňa 7.9.2020 a so stavebnými prácami sa začalo dňa 1.12.2020. Dočasné obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu tak skončilo najneskôr dňa 1.12.2021. Podľa § 99 písm. g) SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d). Dôvod konania odpadne v tom prípade, ak rozhodnutie alebo opatrenie zanikne iným spôsobom ako zrušením podľa písmen c) a d) citovaného zákonného ustanovenia. Pôjde napríklad o zánik rozhodnutia na základe ustanovenia zákona (ex lege) alebo uplynutím času, na ktorý bolo obmedzené pred vydaním rozhodnutia správneho súdu vo veci samej. Nakoľko podstatou napadnutého rozhodnutia bolo dočasné obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu, ktorého účinky však zanikli najneskôr dňa 1.12.2021, bolo povinnosťou správneho súdu konanie uznesením zastaviť. Nad rámec uvedeného sa stotožňuje aj

s druhou námietkou v kasačnej sťažnosti ďalšieho účastníka 1/, v zmysle ktorej nie je povinnosťou správneho orgánu extenzívne vykladať podania účastníkov konania nad rámec splnenia povinnosti správneho orgánu posúdiť podanie účastníka konania podľa obsahu v zmysle § 19 ods. 2 Správneho poriadku. V prípade, ak žalobca pri prerokovaní návrhu na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní explicitne neuplatnil ako námietku navrhovaný spôsob vyvlastnenia, teda že namiesto obmedzenia vlastníckeho práva je preňho priaznivejší jeho prechod, nebolo povinnosťou správneho orgánu jeho podanie takto kvalifikovať. Len zo skutočnosti, že žalobca predložil znalecký posudok na určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti (nie na ohodnotenie nájmu) nie je možné automaticky predpokladať, že žalobca navrhol iný spôsob vyvlastnenia. Uvedené platí obzvlášť v situácii, keď žalobca argumentoval svojimi investičnými zámermi na danej nehnuteľnosti. V takom prípade by preňho malo logicky byť dočasné obmedzenie vlastníckeho práva priaznivejšie ako prechod vlastníckeho práva.

45. V zmysle uvedených skutočností považuje žalovaný podanú kasačnú sťažnosť za dôvodnú a má za to, že kasačnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie správneho súdu je potrebné zrušiť a konanie podľa § 99 písm. g) v spojení s § 452 ods. 1 zastaviť a žalobcu zaviazat' na náhradu trov konania.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

46. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu (ďalej len „kasačný súd“) preskúmal rozsudok správneho súdu. Jeho príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 11 písm. h) SSP.

47. Kasačný súd s ohľadom na § 455 SSP nepovažoval za potrebné nariadiť vo veci pojednávanie a rozhodol o kasačnej sťažnosti bez pojednávania. Rozsudok bol vyhlásený verejne dňa 31. júla 2024 po oznámení vyhlásenia v súlade s § 137 ods. 4 SSP.

48. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP účinného do 31. mája 2023 kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti rozsudku, voči ktorému je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a včas. Poplatok za podanie kasačnej sťažnosti bol zaplatený.

49. Kasačný súd sa nestotožnil s námietkou ďalšieho účastníka konania 1/ vznesenou v kasačnej sťažnosti, že správny súd mal konanie zastaviť z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vyvlastňovacieho orgánu nadobudlo právoplatnosť dňa 8.7.2019, pričom právoplatnosť stavebného povolenia nastala dňa 07.09.2020 a so stavebnými prácami sa začalo dňa 01.12.2020, z čoho je podľa sťažovateľa zrejmé, že právne účinky malo obmedzenie vlastníckeho práva len do 01.12.2021 a teda po uplynutí tejto doby rozhodnutie podľa názoru sťažovateľa stratilo právne účinky a z tohto vyvodzuje potrebu aplikácie § 99 písm. g) SSP s poukazom na odpadnutie dôvodu na pokračovanie v konaní.

50. Skutočnosť, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu stratilo účinnosť nemá žiadny vplyv na nutnosť posúdenia porušenia práv a oprávnených záujmov subjektu, ktorého sa dané rozhodnutie týka, teda do ktorého právneho postavenia zasiahlo. Žalobca pritom príliehavo poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžk/20/2020 zo dňa 1.4.2021, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžk/5/2020 zo dňa 24.03.2020: (Konštatovanie, že bolo skončené kolaudačné konanie, v tomto prípade je právne irelevantné. Úlohou Správneho súdu v Nitre bolo zamerať sa na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia ako aj postupu žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu. To znamená, že jeho úlohou v konaní bolo zaoberať sa všetkými námietkami sťažovateľa uvedenými v žalobe, zaoberať sa jeho procesným postavením ako účastníka konania, a to bez ohľadu na to, či konanie, v ktorom sa tento účastník domáhal byť účastníkom konania, bolo ukončené alebo sa v ňom pokračuje. Nebolo úlohou Krajského súdu v Nitre v jeho prieskumnom konaní skúmať či bolo alebo nebolo ukončené kolaudačné konanie, nakoľko táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a táto otázka ani nebola a ani nemôže byť predmetom jeho súdneho prieskumu.)

51. Kľúčovou otázkou vo veci posúdenia tejto námietky bolo posúdenie, či sa rozhodnutie žalovaného, s poukazom na to, že napadnuté rozhodnutie vyvlastňovacieho orgánu nadobudlo právoplatnosť dňa 8.7.2019, pričom právoplatnosť stavebného povolenia nastala dňa 07.09.2020 a so stavebnými prácami sa začalo dňa 01.12.2020, z čoho je podľa sťažovateľa zrejmé, že právne účinky malo obmedzenie vlastníckeho práva len do 01.12.2021 a teda po uplynutí tejto doby rozhodnutie podľa názoru sťažovateľa stratilo právne účinky a či sa stalo bezpredmetným preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného a či táto skutočnosť má za následok odpadnutie dôvodu na pokračovanie v konaní v zmysle § 99 písm. g) SSP.

52. Podľa § 99 písm. g) SSP, správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

53. V prvom rade považoval kasačný súd za potrebné zdôrazniť, že s poukazom na § 135 ods. 1 SSP je na rozhodnutie správneho súdu rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. „Zásada viazanosti súdu právnym a

skutkovým stavom, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správnych orgánov, je jednou zo základných zásad súdneho prieskumu v správnom súdnictve, ktorá vychádza z jeho funkcie a účelu. Správne súdnictvo nie je ďalšou inštanciou v správnom konaní, ale stojí mimo sústavu správnych orgánov. Preto je prieskum správneho rozhodnutia fixovaný do minulosti.“ (T. Blažek, J. Jirásek, P. Molek, P. Pospíšil, V. Sochorová, P. Šebek: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016. K § 75).

54. Časové ohraničenie skutkových a právnych okolností pri posudzovaní žalobou napadnutého správneho rozhodnutia vychádza z požiadavky subsidiarity správneho súdnictva. Správne súdy tak zásadne neprihliadajú na zmenu právnej úpravy (s výnimkou správneho trestania) či na skutočnosti, ktoré nastali po vydaní preskúmaného rozhodnutia. Tento záver nie je v žiadnom rozpore so zásadou plnej jurisdikcie. Prípadné dokazovanie súdu má smerovať a upínať sa práve na skutkový či právny stav, ktorý tu existoval v dobe rozhodovania správnych orgánov.

55. Ústavný súd SR v náleze č. k. III. ÚS 274/2018 zo dňa 13.11.2018 uviedol právny názor týkajúci sa § 99 písm. g) SSP: „Zákon v § 99 písm. g) upravil zastavenie konania, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d)... Ako príklad zastavenia konania z dôvodu odpadnutia predmetu prieskumu možno uviesť stratu účinkov preskúmaného rozhodnutia alebo opatrenia, no bez jeho formálneho zrušenia na základe protestu prokurátora alebo mimoriadneho opravného prostriedku. O takýto prípad pôjde najmä pri faktickej konzumácii týchto účinkov alebo uplynutí lehoty, na ktorú bolo rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy vydané, resp. pri inom následnom administratívnom postupe... O stratu účinkov rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v dôsledku uplynutia lehoty pôjde vtedy, ak subjektívne práva vyplývajúce zo žalovaného rozhodnutia alebo opatrenia boli viazané len na určitý čas a jeho uplynutím zanikli bez toho, aby došlo k ich realizácii. Príkladom môže byť rozhodnutie vydané v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Ak však už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.“ (Baricová, J.; Fečík, M.; Števíček, M.; Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 553).

56. V citovanom náleze ústavný súd uviedol, že sťažovateľ sa správnu žalobou doručenu krajskému súdu 5. novembra 2015 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) z 25. augusta 2015, ktorým zamietol rozklad sťažovateľa proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) zo 17. marca 2015, ktorým na základe žiadosti povolilo Poľovníckej spoločnosti Zelený les výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) usmrtiť/odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná, držať ho a prepravovať v termíne od 1. júna 2015 do 30. novembra 2015 posiedkou a postriežkou, alebo do 15. decembra 2015 len postriežkou na uvedených lokalitách, a zároveň stanovilo ďalšie podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody a krajiny. Minister uvedeným rozhodnutím rozhodnutie ministerstva potvrdil. Krajský súd uznesením z 12. júla 2016 konanie podľa § 99 písm. g) Správneho súdneho poriadku [účinného od 1. júla 2016, (ďalej len „SSP“)] zastavil, čo odôvodnil tak, že výnimka zo zákona - povolenie usmrtiť - jedného jedinca medveďa hnedého na základe napadnutého rozhodnutia bola časovo obmedzená do dňa 30.11.2015, resp. 15.12.2015, nie je možné tvrdiť, že by napadnuté rozhodnutie mohlo mať naďalej akýkoľvek vplyv na práva a povinnosti účastníkov konania. Účinnosť rozhodnutia Ministerstva... totiž bola priamo týmto rozhodnutím časovo obmedzená a ani v konaní o rozklade nebola predĺžená doba, v rámci ktorej bolo možné odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri realizovať. Uplynutím tejto doby tak právoplatné rozhodnutie stráca svoju účinnosť, a preto ani nemôže vzniknúť situácia, kedy by takéto rozhodnutie mohlo zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických či právnických osôb. Proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť odôvodnenú tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 písm. f) SSP], a tiež tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 písm. g) SSP]. Najvyšší súd napadnutým uznesením zo dňa 24. januára 2018 kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú. Podľa jeho názoru treba uznesenie krajského súdu považovať za správne, pretože „žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a ods. 3, písm. b) a c) ZOPK, keďže v danom prípade, v priebehu súdneho konania napadnuté rozhodnutia stratili platnosť a žalobcova účasť v tomto štádiu konania nemohla

spôsobiť ukrátenie jeho práv, t. j. realizácia jeho práv bola... výlučne formálneho charakteru, avšak reálne nemohla zabezpečiť výhodnejší resp. priaznivejší výsledok. Najvyšší súd považoval uznesenie krajského súdu o zastavení konania za správne a kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, čím o nej rozhodol spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladný. Vychádzajúc z uznesenia krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade niet žiadnych pochybností o tom, že výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona ochrane prírody a krajiny poľovníckym združením počas obmedzenej časovej platnosti rozhodnutia ministerstva (od 1. júna 2016 do 30. novembra 2015) realizovaná bola a k usmrteniu/odstreleniu jedného jedinca medveďa hnedého skutočne došlo (22. októbra 2015). Rozhodnutie ministerstva, resp. ministra je v takomto prípade spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Vzhľadom na túto skutočnosť mal krajský súd na základe žaloby sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti zákonnosť napadnutého rozhodnutia ministra preskúmať, a to vo vzťahu k tomu, či je alebo by mohol byť ovplyvnený rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia, čo však neurobil. Napriek uvedenému najvyšší súd považoval uznesenie krajského súdu o zastavení konania za správne a kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, čím o nej rozhodol spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladný. Najvyšší súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 ústavy, a preto jeho prístup k ochrane tohto základného práva nemožno hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ani dostatočne nereflektoval judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-240/09 a C-243/15.

57. Vychádzajúc z vyššie citovaných právnych názorov ústavného súdu (vyjadrených v právnej vete: „Ak boli dané subjektívne práva uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie podľa § 99 písm. g) správneho súdneho poriadku a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), ktoré sú plne aplikovateľné aj na teraz prejednávaný prípad, má kasačný súd za to, že správny súd v napadnutom rozsudku prihliadol na potrebu ochrany práv žalobcu a správne konanie správne nezastavil, ale preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách podanej žaloby.

58. Skutočnosť, či napadnutým rozhodnutím žalovaného boli porušené subjektívne práva žalobcu alebo nie, nezaniká tým, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného stratí platnosť. Zrušenie takéhoto rozhodnutia, v prípade jeho rozporu so zákonom je bez ohľadu na uplynutie doby jeho platnosti, pre ochranu subjektívnych práv žalobcu zásadné a je zásadné aj pre účinnú realizáciu jeho práv vyplývajúcich z vlastníckeho práva. Automatické vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho prieskumu by mohlo pre osoby, ktorým bolo obmedzené vlastnícke právo vyvlastňovacím konaním predstavovať neadekvátnu výhodu spočívajúcu v nemožnosti preskúmania zákonnosti rozhodnutia o obmedzení vlastníckeho práva a postupu pri jeho vydaní.

59. Kasačný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa, že správny súd mal konanie zastaviť a nemal preskúmať už „neúčinné“ administratívne rozhodnutie, nemohla s poukazom na vyššie uvedené právne závery ústavného súdu, ktoré sa premietli aj do rozhodovacej činnosti kasačného súdu obstať. Keď teda správny súd konanie nezastavil a preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutia, správny súd postupoval správne a v jeho postupe a rozhodnutí kasačný súd nemohol vzhliadnuť namietanú nesprávnosť a nezákonnosť napadnutého rozsudku, ani rozpor s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu ako namietal sťažovateľ. Rozhodovacia činnosť kasačného súdu v tejto otázke je po rozhodnutí Ústavného súdu SR (nález č. k. III. ÚS 274/2018 zo dňa 13.11.2018) konštantná a správny súd sa od nej neodklonil, naopak rozhodol v súlade s ňou. Preto námietku sťažovateľa, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre súdny prieskum napadnutých rozhodnutí dotknutých orgánov verejnej správy, a teda správny súd mal v súlade s § 99 písm. g) SSP konanie zastaviť z dôvodu, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v § 99 písm. c) a d) SSP, vyhodnotil kasačný súd za nedôvodnú.

60. Po meritórnom preskúmaní veci kasačný súd dospel k záverom, ktoré deklaroval vo výroku svojho rozsudku. Bližšie tieto závery odôvodňuje v nasledovnom texte, ktorým reaguje na námietku nesprávneho právneho posúdenia veci.

61. Námietku sťažovateľa, že správny súd nesprávnym logickým postupom neprimerane rozšíril námietku žalobcu aj námietku týkajúcu sa spôsobu vyvlastnenia, pričom tento svoj záver podložil tým,

že zo znaleckého posudku, ktorý predložil žalobca vyplývalo, že išlo určenie hodnoty nehnuteľnosti pri prechode vlastníctva, vyhodnotil za nedôvodnú.

62. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom správneho súdu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre absenciu úvahy k námietke, ktorú žalobca uplatnil na ústnom pojednávaní dňa 19.09.2018, z ktorej vyplynulo, že žalobca žiadal v podstate prechod vlastníctva a nie obmedzenie vlastníctva. Žalobca dokonca žiadal rozšíriť rozsah vyvlastnenia na celú výmeru parc. CKN č. 4767/3 (celá výmera parc. č. 4767/3 má výmeru 39.260 m², pričom obmedzenie vlastníckeho práva sa týkalo len časti parcely o výmere 2.223 m²), vyplýva to zo žalobcom predloženého znaleckého posudku č. 153/2013, v ktorom znalec ohodnotil cenu pozemkov na 33.700.000 EUR s DPH.

63. Z rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu vyplýva, že vyhodnotil uvedenú námietku ako námietku smerujúcu voči výške náhrady a žalobcu odkázal bez prerušenia konania na súd.

64. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že námietku rozšírenia vyvlastnenia možno použiť len v prípade, ak vyvlastnením dochádza k prechodu vlastníckeho práva k časti pozemku a vyvlastňovaný by tak nemohol užívať zostávajúcu časť pozemku. Vzhľadom na to, že v tomto konaní nešlo o prechod vlastníckeho práva, ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok ostáva naďalej vo vlastníctve žalobcu nebolo možné v konaní o vyvlastnení túto námietku uplatniť. Žalovaný preto túto námietku považoval za nedôvodnú.

65. Pokiaľ teda správny súd dospel k záveru, že správne orgány sa uvedenou námietkou nezaoberali preskúmateľným spôsobom a že v rozhodnutiach chýba úvaha správnych orgánov k vznesenej námietke, kasačný súd sa s uvedeným názorom správneho súdu plne stotožňuje.

66. Naopak s námietkou sťažovateľa, že žalobca v rámci správneho konania ani na ústnom pojednávaní dňa 19.9.2018 ani neskôr v konaní (aj keď platí koncentračná zásada) nikdy neuviedol argument, že nesúhlasí s obmedzením vlastníckeho práva na jeden rok, pretože toto obmedzenie je pre neho nepriaznivejšie ako prechod vlastníckeho práva k pozemku na vyvlastniteľa, nemohol súhlasiť, pretože ako vyplynulo zo zápisnice z ústneho pojednávania zo dňa 19.9.2018 žalobca predložil znalecký posudok č. 153/2017, ktorý ohodnocuje pozemky, ktoré sú zahrnuté v strategickom parku na sumu 33.700.000 Eur (jedná sa o pozemky v územnom pláne určené na bývanie do n. p. s výmerou takmer 15 hektárov), pričom poukázal na to, tieto svoje zámery má od roku 2002 resp. 2007 a zároveň uviedol, že takýto návrh na obmedzenie - vyvlastnenie marí jeho investície a zámery, či už s tým, že sú v nesúlade s územným plánom, a preto ak by tento návrh bol zákonný, čo rozporuje, žiadal aj rozšíriť vyvlastnenie v rozsahu výmery uvedeného v ním predloženom znaleckom posudku. Poukázal na to, že sa jedná o kompletne stavebné pozemky v zmysle platného územného plánu Mesta Nitra.

67. Preto pokiaľ prvostupňový správny orgán vyhodnotil uvedenú námietku ako námietku smerujúcu voči výške náhrady a žalobcu odkázal bez prerušenia konania na súd a žalovaný uvedenú námietku vyhodnotil za nedôvodnú, pretože námietku rozšírenia vyvlastnenia možno podľa jeho názoru použiť len v prípade, ak vyvlastnením dochádza k prechodu vlastníckeho práva k časti pozemku a vyvlastňovaný by tak nemohol užívať zostávajúcu časť pozemku a v tomto konaní nešlo o prechod vlastníckeho práva, ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok ostáva naďalej vo vlastníctve žalobcu, nemohol kasačný súd s argumentáciou správnych orgánov súhlasiť.

68. Z ustanovenia § 2 ods. 3 vyvlastňovacieho zákona (jeho tretej vety) totiž vyplýva, že rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje. Nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie. Ak by obmedzenie vlastníckeho práva bolo pre vyvlastňovaného nepriaznivejšie ako jeho prechod, rozhodne sa o prechode vlastníckeho práva, ak to vyvlastňovaný uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní, aj keď tento prechod nie je nevyhnutný na dosiahnutie účelu vyvlastnenia.

69. Z obsahu námietky žalobcom uplatnenej na ústnom pojednávaní dňa 19.9.2018 bolo možné učiť názor, ako si ho osvojil správny súd a to, že žalobca návrhom na rozšírenie vyvlastnenia a dôvodmi, pre ktoré to navrhuje de facto hovorí, že obmedzenie vlastníckeho práva je preňho nepriaznivejšie, a preto mali správne orgány objasniť, prečo nebolo v danom prípade možné rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva, hoci žalobca navrhoval prechod vlastníctva v lehote stanovenej v § 2 ods. 3 vyvlastňovacieho zákona (námietku uplatnil najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní), a v rozhodnutí o prechode vlastníctva sa mali správne orgány vysporiadať aj s jeho námietkou rozšírenia vyvlastnenia.

70. Prvostupňovému správne mu orgánu je nutné vytknúť, že uvedenú námietku vyhodnotili ako námietku smerujúcu voči výške náhrady a odkázal žalobcu na súd a druhostupňovému správne mu orgánu je nutné vytknúť, že uvedenú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože je ju možné uplatniť len v konaní o vyvlastnení.

71. Správny súd podľa kasačného súdu pritom príliehavo poukázal na to, že správne orgány síce správne podotkli, že nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie, avšak

v žiadnom rozsahu svoju správnu úvahu nezdôvodnili. Rovnako tak možno vytknúť správnym orgánom, že sa nezaoberali tým, že žalobca na ústnom pojednávaní podal návrh na prechod vlastníckeho práva a následne v tomto smere nedoplnili dokazovanie a nevysporiadali sa ani s jeho návrhom na rozšírenie vyvlastnenia. Samotný poukaz na § 2 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. a skutočnosť, že nešlo o prechod vlastníckeho práva, ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a celý pozemok zostal vo vlastníctve žalobcu, nebolo možné ani podľa kasačného súdu považovať za dostatočné odôvodnenie, týkajúce sa uplatnenej námietky žalobcu, ktorou brojil proti obmedzeniu jeho vlastníckeho práva. Správne orgány musia v ďalšom konaní objasniť, prečo prechod vlastníctva neprichádza do úvahy, prečo postačuje obmedzenie vlastníckeho práva, hoci žalobca navrhoval prechod vlastníctva a v súvislosti s jeho návrhom na rozšírenie vyvlastnenia sa musia vysporiadať aj s touto jeho námietkou, a to preskúmateľným spôsobom.

72. Preto pokiaľ správny súd zrušil napadnuté rozhodnutia pre nedostatok správnej úvahy k včas uplatnenej námietke žalobcu, ktorou brojil proti obmedzeniu vlastníckeho práva a žiadal o prechod vlastníckeho práva, rozhodol vecne správne a námietky sťažovateľa vyhodnotil za nedôvodné.

73. Kasačný súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že dlhodobo a ustáleno judikuje (porovnaj napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. R 29/1996), že rozhodnutie súdu, ktorým ako nepreskúmateľné zruší rozhodnutie správneho orgánu, ak rozhodnutie nie je náležité odôvodnené (§ 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb.) je vecne správne. Pre porovnanie z rozhodnutia publikovaného v Zbierke pod č. R 33/2006, vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a treba ho zrušiť aj vtedy, ak správny orgán svoje rozhodnutie neodôvodnil vôbec, hoci dôvody jeho rozhodnutia možno vyvodiť z obsahu administratívneho spisu. Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, lebo rozhodnutie musí byť zrozumiteľné aj pre ostatných účastníkov konania, najmä ak sa ním účastníkovi ukladá konkrétna povinnosť. Ako podporné rozhodnutia, ktoré potvrdzujú ustálenosť judikatúry najvyššieho súdu v otázke nárokov na náležité odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu možno uviesť aj rozhodnutie publikované v Zbierke pod č. R 3/2014, podľa ktorého za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom nemožno považovať rozhodnutie, ktoré je zrozumiteľné iba pre správny orgán, ktorý ho vydal; najmä ak ide o rozhodnutie, ktoré samo osebe znamená prekážku výkonu vybraných činností, tiež rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. R 60/2000 podľa ktorého, zákonné požiadavky na konanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb stanovené zákonom č. 71/1967 Zb. (prípadne iným procesným predpisom), nie sú naplnené tým, že správny orgán v rozhodnutí doslovne paragrafovaným znením alebo voľne uvedie ich znenie a ustálenými formuláciami deklaruje, že sa nimi pri rozhodovaní riadil.

74. Pre porovnanie kasačný súd poukazuje na obdobnú judikatúru Nejvyššího správního soudu ČR (napr. rozsudok zo dňa 22.01.2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51), z ktorej vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu, v odôvodnení ktorého absentuje úvaha, ktorou bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov ktoré vykonal, ako aj správna úvaha, ktorú použil pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, rovnako tak aj chýbajúca argumentácia ako sa vyrovnal s námietkami žalobcu ako účastníka správneho konania, je v rozpore s § 47 ods. 3 Správneho poriadku a takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

75. Kasačný súd aj s poukazom na citovanú judikatúru dodáva, že pokiaľ absentuje v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu úvaha, z akého dôvodu vyvstalo rozhodnutie správneho orgánu o využití zákonnej možnosti rozhodnúť istým spôsobom (obmedzení vlastníckeho práva), i keď z pohľadu správneho orgánu priaznivejším pre účastníka konania (než prechod vlastníctva) ako navrhuje samotný účastník konania, nebolo pochybením správneho súdu, keď takéto rozhodnutie zrušil pre chýbajúce odôvodnenie „prečo“ (ako nevyhnutnej zákonnej náležitosti správneho aktu vyžadovanej ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku), ktorej nedostatok spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu.

76. S poukazom na uvedené, považoval kasačný súd námietky sťažovateľa za nedôvodné, a preto kasačnú sťažnosť ďalšieho účastníka 1/ zamietol.

V. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie rozsudku v časti trov

77. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná. Kasačný súd, pretože vyhodnotil kasačné námietky za nedôvodné, rozhodol podľa predmetného ustanovenia. Podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení výkon súdnictva v predmetnej veci prešiel od 1. júna 2023 zo správneho súdu na Správny súd v Bratislave. Z tohto dôvodu bude aj tento rozsudok doručovaný cestou Správneho súdu v Bratislave.

78. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP (per analogiam) úspešnému žalobcovi priznal voči ďalšiemu účastníkovi 1/ úplnú náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania.

79. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd jednomyseľne.

Pokiaľ absentuje v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu úvaha, z akého dôvodu vystalo rozhodnutie správneho orgánu o využití zákonnej možnosti rozhodnúť istým spôsobom (obmedzení vlastníckeho práva), i keď z pohľadu správneho orgánu priaznivejším pre účastníka konania (než prechod vlastníctva) ako navrhuje samotný účastník konania, nebolo pochybením správneho súdu keď takéto rozhodnutie zrušil pre chýbajúce odôvodnenie „prečo“ (ako nevyhnutnej zákonnej náležitosti správneho aktu vyžadovanej ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku), ktorej nedostatok spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.